

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

239. szám.

Pest, december 21. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Pest, december 20.

Tegnapelőtt délelőtt Óvár és Moson körüli jelentékeny csata volt. Görgei Győr felé vonuló seregének utócsapatját az ellenség egész erővel mintegy 6000-nyi lovassággal s számos ágyúkkal támadta meg. Hanem megszökött ám a Görgei ágyúja is, s hangjára az ellenség elkezdett visszanyomulni, mi pár percz alatt futásnak is beállt. Huszáraink persze nem állhatják meg, hogy a szaladókat úgy messziről nézzék, s utána iramodtak, hanem a nehéz schwab-ló angol paripává sarkantyuztatott, a így csak néhányat lehetett levágni. Az ellenség zavarodása és hanyathomlok rohanása abból leginkább kitetszik, hogy nemcsak hallottjait, de sebesültjeit is mind a csatateren hagyta.

Az ellenség borzasztó zavarodással rohant vissza. A Cuirassiers-k leggyávábban viselék magukat, s a mint egy ágyúgolyó közibök repült, szétrebbentek.

Ezen győzelemnek a seregre nézve roppant hatása volt, s a győri visszavonulás, mely a megtámadás előtt, az ellenségtől visszavonulás színt viselő magán s némi rossz kedvet csírált, a győzelem után a legvigasztalóbb kedélyben s a legjobb szellemtől lelkesítő történt, mert a sereg meggyőződött arról, hogy hol bele vág, ott az ellenség szétfut, s hogy visszavonulása nem az ellenségtől tártózkodásban, s fővezérnek csapataiban bizalmatlanságában rejlik, hanem kiszámított józan terv következménye, mely csak jó eredményre vezethet.

N. Szombathnál hasonló jelentékeny csata volt, de mely az ellenség túlnyomó, háromszoros ereje által az ellenség részére ütött ki, annyiban győzelmesen, hogy N. Szombat hatalmába került. A mieink azonban a legnagyobb rendben s az ellenségénél csekélyebb veszteséggel vonultak vissza.

Behm Nyiresig nyomult.

Pest, december 20.

Komolyan szólunk olvasóinkhoz.

Mi nem szeretjük a nagy hűbókat, nem egy könnyen engedjék magukat oda a győzelmű ujongatásnak, mert mint tapasztaljuk, vannak sokan, kik a ma reggel jött hírekre rettenetes triumphusokat kiáltanak.

A kormány hivatalos értesítése, minden utca szegletére ki van ragasztva, s daczára a meteszen hideg meleknek, egész csoportosítok alakulnak az olvasókból, s nagy tudátságu commentálókból.

Itt a hivatalos értesítés.

Győzelem!

(Hivatalos jelentés)

Görgei tábornok december 18-án Mosonynál győzött.

A honvédelmi bizottmány elnökéhez küldött jelentése ekképen szól:

„Éljen a magyar! Ma győztünk. A sokkal erősebb ellenség kénytelen volt megfutni, a csatában részt vett parányi, de kimondhatatlan bátor seregünk előtt a csatateret több halottal nekünk engedvén át.

„Nehogy valami Köszegrőli hejtés is figyelem nélkül maradjon, Győrnél szándékozom seregünket összpontosítani, s azért Óvárról a gyalogságot s gyalog ütegeket Győrre már elküldöttem volt, s lovasságom nagyobb része is indulóban volt, midőn hírt hoztak, hogy az ellenség roppant erővel Mosonyhoz közeledik.

„Mi elibe mentünk, megtámadtuk, és ő elszaladt.

„Az ellenség olly sebességgel menekült, hogy őt minden jó akaratunk mellett sem érhattuk utól. Több halott ember és ló maradt a csatateren: sőt olly sebesen szaladt, hogy még sebesülteket sem vitte el magával (szegény! gyalázatos! szegény zsoldosok!) mi szedtük fel őket, s hoztuk el, valamint a lószerszámokat s elszórt fegyvereket is.”

„Munkáinkat végezve, utunkra tértünk Győr felé. A gabona, zab, széna, szalmagyűjtéket, a mi mögöttünk maradt volna, felégettük. — A győri uton aligha lakik jól sok az ellenség, s ha ezen példa utazóakra akad, majd elbánunk mi a czudarokkal.”

Igy ír a tábornok. — Példáznak kell utánzásra találni. — A status mindenkinek kárát megtéríti azonnal, melyet a haza védelme végett szenvedett. — Kelljenek fel a népnek milliói! takarítsanak el minden ételmet az ellenség elől, s ha mi keveset el nem takaríthatnánk, gyujtsák fel! égessék össze! hadd vesszen el éhen, ki hazánk szent földjét zsarnok lábával megfertőzteti, és ha lefekszik pihenni, gyujtsa fejére a nép az alvó helyét.

Hadd vesszen éhség, fagy, láng és fegyver által.

És el fog venni, ha a nép felkel. — Fell fel a népnek millióval

Pest december 20.

A honvédelmi bizottmány rendeletéből.

A tegnapelőtti csatának egy eredménye van, s ez felr mindennel. Tudni illik a morális hatás.

A híres osztrák nehéz lovasság megfutott! — Eddig mi pessimisták azt hittük, hogy csak a magyar nemzetország ért ezen mesterséghez.

Most az ellenség tekintélyéről azon nymbus,

hogy mind csupa disciplinált katona, melly commando nélkül soha sem hátrál, el van osztatva. Ez roppant nyereség.

Ez mint jótékony lecke, megtanította seregeinket, hogy csak bátran ki kell tartani az első rohanást s az első tüzet, neki kell mennünk, s akkor azon áttörhetlen falnak látszó tömeg úgy megzavarodik, mint akár Katona Miklós uram gyász vitézei.

A hivatalos tudósítást olvasva, gondolkozni kezdünk circiter miképen adhatja elő saját feleinek az utóbbi napok történeteit maga az ellenség.

Körülbelül úgy: hogy a dicső osztrák armáda a hős herczeg Windischgraez vezérlete alatt a lázadó tábor felé indítván seregeit, a magyarok a császári seregek jöttének csak hírére is Győrre visszahátráltak.

És mi erre nem felelhetjük vissza, hogy nem igaz. —

És ha az ellenség bele talál ereszkedni a részletekbe, és kegyeskedni a bécsi publicummal a Mosony, s Óvár közötti összehúzó eredményét is tudatni, mondhatná, hogy határozni lovasságával utána ragasztódott a fátal knak, azonban azokat tovább üzni nem tartá tanácsosnak, miként a mi hivatalos tudósításunk a schwehathai visszaveretést is így adta elő.

Az olvasó láthatja, hogy a hivatalos értesítések magyarozatára néha egy kis hermeneutica szükséges.

Mind e mellett a végtelenségig igen távol legyen tőlünk az, mintha a mosonyi nap dicsőségéből csak egy szarkát is levonni akarnók.

Kezeink, midőn sorainkat írjuk, reszketnek az örömtől, de féltjük nemzetünket, melly hamar elkedvellenedik, de hamar is túl bizodalmaskodik.

Nekünk erős hitünk az, hogy az osztrák reactio minket meg nem hódthat, hanem azon reménységben még sem vagyunk, hogy ez könnyen egy pár csata megnyerésével fog bevégeztetni.

Mi reményünket abban helyezzük, hogy daczára az ellenség erejének, Magyarországot temérdek kuforrásokkal bír, mellyek felhasználtatva, az ellenség számításait meghiusíthatjuk.

Azért mi a mosonyi győzelmet csak úgy tekintjük, mintegy próbálkozást, melly a két sereg között történt, s mellynek eredménye részünkről csak erkölcsileg nagyszerű.

Hazánkban ugyanis sok a félénk ember, sokan vannak, kik haboznak, s kik határozatlankodnak. Ezeknek a mosonyi nap felséges lecke. Az ilyenek most phisicailag meggyőzettek arról, miről részünkről mi csatavesztés esetére is meggyőződve valánk, hogy a magyarnak szabadságért harczoló hadserege képes megfelelni az osztrák disciplinált katonaságnak.

Győr, dec. 16.

E tekintetben az erkölcsi eredmény megbecsülhetlen.

Gondoljuk még ide azt is, hogy az ellenség minket visszavonulási utunkban lepett meg, s hogy ezen ellenség számára nézve a mieinknél sokkal erősb volt.

És mégis, hogy mi voltunk a megtámadók, s ők, az elbizottak csak nem egy állomásnyira, Rajkára visszafutottak.

És hogy az ellenség úgy futott, hogy sebesültjeit is hátrahagyá.

Mind ezek öröme gerjesztenek miakat, de a földkerekségeért se bizzuk el magunkat, hanem úgy intézkedünk, úgy állítjuk ki további erőnket, mintha Óvárnál az ellenség meg mert volna minket, s a helyett, hogy mi őket egy statiora kifelé kergettük az országból, ők kergették volna minket a győri sánczokig, mintha mi futottunk volna úgy, hogy még sebesülteinket is kénytelenek letünk volna az útfélen elhagyni.

Ugy aztán győzni fogunk bizonyosan. Nekünk nem szabad a pusztá véletlenbe, s a vak szerencsére legkevesbet sem számítanunk.

Ugy kell intézkednünk, hogy a győzelem után azt mondjuk, fele is elég lett volna az ellenség megsemmisítésére annak, mit hazánk megmentésére összeállítottunk.

Sergeink Győr alatt pontosulnak össze.

És most már nem titok többé, hogy a visszavonulás eredetileg így volt tervezve, mit különben az is beláthatott, ki éltebe egyszer egy négy bankó krajczáros mappárát rátekintett.

A Dana Auszriából keletről nyugotra foly s e vonalban hadseregünket a Fertő tava, s a Hanság mocsárok biztosan fedhetik, amde az ellenségnek kezében a déli vasut van, mellynek segítségével egy nap alatt Sopronba teremhetvén, megkerülve a mocsárokat, minket Mosony megye szűk határába szoríthatott volna, mi által sergünk, s a főváros között minden communicatio azonnal ketté leendett metszve.

Görgei hadi terve eredetileg Győr volt, hol vitéz seregünket azon felül még művészileg épített sánczok is segíteni fogják.

Hogy mindedig Pozsonyt, s a feldunát oda nem hagytuk, azért történt, hogy az ellenség betörése minél inkább messzebb időre halasztásák, mert nekünk készültekre idő kellett.

Pótolnunk kellett hirtelenében azon hiányokat, mellyek a korábbi ministerium gyáva mulasztásából származtak, azon ministereket, kiknek keserves meggyőződésük volt, hogy a corpus juris, meg az insprucki búcsújárások fogják megmenteni a hazát.

Kocsuth a mai Közlönybe ehmondta a hazának, hogy gyora szekereken e pillanatban 20,000nyi katonaság siet a csata helyére.

Ime ezért kelettek nekünk a győri sánczok, hogy ha az ellenség siet, mi e sánczok védelme alatt fenntartóztathassuk előnyomulását mindaddig, míg e seregek megérkezendnek.

Addig is a hideg és éhség miatt hadd szenvedjen az ellenség, hadd menjen el harczi vágya a nyomoruságok alatt.

Igy tekintve a dolgot az olvasó belátandja, hogy Nagyszombat inkább oda hagyása, mint elvesztése ránk nézve nem fontos.

Legyünk jó reményekkel.

Folyó hó 13-án, szerdán reggel Győr városa melletti sárosi sánczok alá vezetteletti ki a 39-dik honvéd zászlóalj, kísértetve a városi nemzetőr-ség zenészeitől. És mi Rákóczy unokái megállottunk részint a sáncz árkaiban, részint ezen partjain, míg a sáncz tetején mise tartatván, pirossal és zölddel szegzett gyönyörű, fehér zászlónk felszenteltetett. Rónay és Szabó Zsigmond sziveinket ható szónoklattal lelkesítének bennünket, a független és szabad Magyarhon megvédelmezésére s ótalmasására szónokoltak még Ruzsicska őrnagy és Szabó Kálmán urak s figyelmeztetének cskünk nagyszerűségére és megtartására. — És minket fellelkesítének nem a szép szavak, hanem kedveseinknek, barátainknak, rokonainknak, azaz szeretett honunknak szent szerelme s örök hí feljethetetlen emléke. — Örömmel tettük le és tartjuk meg az esküt; mert csupán a szabad magyar hazának, nem pedig holmi idegen aspis királynak esküdünk hűséget, s mi vagyunk a szerencsések, kiknek esküformájából legelsőbben — tudunkra — kihagyatott a királyságnak még eszméje is. Ezt tudva és érezve, nincs Croesus e világon, kinek kincse, nincs Nero s habsburgi ház, mellynek Kainsága szent érzelmeinket megváltoztassa és mérgezze.

Bár szívünket vérzi, hogy most, midőn magyar hazánk szabadságáért harcolunk. Német s nyelvünket nem értő tisztieknek kell hódolnunk, kik közül vagynak még csak a magyar vezényletet sem értők. Fáj, hogy diplomaticai nyelv mellett német nyelv is kívántatik, s a nélkül nem is boldogulunk és kétségbe kellene esnünk, hogy mivel a főtisztek közül sokan nyelvünket s mi azokét nem értjük, el kell veszteni még pedig tett nélkül életünket, sőt hazánkat.

Bár minden becsületes s mivel ujonciz keblének mély fájdalmat okoz, holmi régi schwarzgelb világból átváltozott altisztecskék istent és embert méltatlanul sértő gorombaságai s káromkodó szavai, kik a régi absolutizmus szabadság gyilkoló szellemét s modorát még sem felejtve, rabszolgai engedelmességet s minden önállást szabadságot elfojtó félelmet kívánnak, kik mint őrmesterek, szakasz tizedesek tisztárakiktól kivált a nálunknál szelidebb bánás modoruktól és eszesebb, s nyge-sebektől minden tekintélyt megtagadnak s a közvitéznek sorába szereik helyezni, sőt ki a közvitéznek igazságát fel fogja és pártolja, lázzitónak kiáltják, mert szerintök ukáz és kancsuka competál a hazáért harcoló ujonciznak és önkéntesnek.

Auch gut, köszönjük a szabadságot. Csak látni kell, némellyek gorombaságát, s hallani isten káromló szavait, ember legyen, kinek honszerelme meg nem csügged. — No de se baj, mi nem csüggedünk, mi bi zunk német ajku, de hiszem magyar lelkü tisztieinkben s hisszük, hogy altiszteinknek is, kivált a 6-dik száznál, megérkezik Pozsony alá értelmük! Ugy e jó s magyarok vagyunk, s nagy lelküleg hiszünk és bizunk, bár ne csalatkoznánk. —

Ilyen formán indulunk Pozson felé az ellenség eleibe. Sapránk ön czimeréről a koronát levakariattuk, a háromszínű szalagot ki tűztük.

Vagy halál vagy szabadság. Többen.

Pest, dec. 16.

— Általános a panasz, némelly olly árúczikkék drágulása ellen, mellyekre nézve semmi józan ok nem létezik, miért drágultak meg. Így mert Auszriából czukrot nem kapunk, az olaj ára rettenetesen felugrott, s mivel czitrom naponként kevesebb található, a czipők nagyon megbor-sosodtak. Ez valósággal éppen annyit te z, mint mikor valakinek az ujj a fáj, s miatta a háta közepére pióczákat rakat.

— Hanem a mi legcsodálatosabb, az még is a zsemlékben, más péksüteményekben mutatko-

zik. A galonának ugyszólva majd semmi árasincs hanem annál kisebbek ám a zsemlék és kiflik ha illy zsemle (melly az első felelős független ministerium korában, megtestesülése tekintetéből tárczáért folyamodott volt), nem régiben, egy jó ismerősünk szemibe ment, s azóta nagyon szurja a szemét, miért is felkért bennünket, mikor keresnők egy orvost számára, mit mi azon feltétel alatt ígérünk meg, hogy előbb iránta val mint a fennebbi visszaélések iránt is, a rendőrségi ministeriumot fogjuk figyelmeztetni. Még is furcsa dolog az, hogy midőn Bécsben az ostromállapot, és élelmi szerek hiánya mellett is az árúczikkék a szokottnál alig drágábbak, nálunk az élelmi cikkek bőségében is illy drágaság uralkodik, jó lesz a rendőrségnek egy kissé bele szólani. —

— Azon uzsorásokat pedig, kit az ezüspénzt beszedve, azt ládákban tartogatják, figyelmeztetjük, hogy igen komoly veszedelemnek tessük ki magukat, s pedig kétszeresen. Most többet nem mondunk. Sapienti sat. Cs.

Buda, dec. 19

Valahányszor a dynastia ármánykodásairól egy egy újabb adat esik értésünkre, mind annyiszor emlékezetünk elébe áll, egy neveltséges contrastja ezen ármánykodásoknak.

Eszünkbe jut, milly ahítatlan elmerült istenfélő arczuaknak láttuk néhány évvel ezelőt a dynastia tárgyait a Bécsi Domkapelle-ben.

Lehetlen volt azt nem gondolni, miképen az imára kucsolt kezek, az égre függesztelt szemek, a népek boldogságát könyörgik le az istentől.

Most már tudjuk imájok tartalmát, az körülbelől illy hangzású lehetett.

„Királyok istene! tartsd meg ezentúl is számunkra azon szelid birka türelmét, mellyet népnek neveznek. Engedd, hadd nyirhassuk békében csupán nekünk jövedelmező gyapját, s miután lenyirtuk, növezd meg hamar, hadd lehess n azt másodsor, harmadszor is stb. lenyirunk, a mi jólétünkre, s a te dicsőségedre. Amen!

A szenteskedő álarcz végre el lön vetve, és most szeretnők tudni, milly ábrázattal állanak, a mindenható isten elébe, az eskü szegő király, s azon herczeg asszony, ki kevesebb csinál egymást emésztő nemzetek véréből, mint a szakácsné az előtte fetregő csirkéjéből.

Nem hisszük, miszerint jelenleg isten színe elébe járulnának, mint azon tengeri rabló, ki az ocean romboló harcza közepette, midőn, mindenkéig felé emelt kezekkel, segélyért esedeztet — megkérdetvén, mért nem imádkozik, azt felelte: nem merem magam isten előtt megmutatni, mert akkor nem volna számunkra kegyelem.

Vagy meg lehet, miképen kétszínkedéssel az istent magát is megcsalhatni vélik.

Azonban isten maga megsokalta a csapást, mellyel az emberiség ezred évek óta sulykoltatik.

A mai kor tisztába van az iránt, miszerint az emberiséget sujkoló rosszaknak minden nevei, mellyekről a mithologia azt tanítja, hogy a pandora szelenczéből áradtak el a világra, telyesleg meg lesznek szüntetve, egyetlen egy főrossznak, a királyi hatalomnak eltörlésével.

A Pandora szelenczében ugyanis, csupán a királyi hatalom vala berázva, felnyitáskor azért láttak egy egész táborot rohanni ki belőle, mert a

királyi hatalom — mint a királyok — nem járhat kísértet nélkül. Csalás, esküszegés, árulás, vesztegetés stb. szóval az emberiséget eltiprott mindennemű rosszak kíséretül szolgáltak a királyi hatalomnak.

Mind ezek eltűnnek a föld színéről, máhelyt a királyi hatalom visszatér eredeti szelenczéjébe — a koporsóba. —

Nem akarjuk festeni a sirja felett felvirágzó életet, csupán annyit mondunk, hogy az aranykor, melyről a költők oly sokat álmodoznak nem más, mint a királytalanság, nem más mint a republicai országias.

Ezen arany idő bekövetkezik, vagy ha nem akkor

Az öreg isten maga is rászédetett a camarilla által.

Mentő.

Arad, december 16.

Szerkesztő!

Ugyebár, hogy megjósoltam f. e. december 5-éről önhöz írt levelemben: miszerint, ha a honvédelmi bizottmány, Márjássy alezredes helyett vidékünkre egy fachjához jobban értő hadvezért, mielőbb nem küldend le; azon esetre, nem sokára minden bizonynyal még nagyobb kudarcot fogunk vallani, mint f. e. december 4-dikének hajnalán.

S ime alig telt el kérdelt levelem óta 10 nap, s igém már is valósággal testté váltanak, s jóslatom szóról szóra beteljesedett!

Ugyanis Márjássy János alezredes, s a tisztántúli mozgó sereg főparancsnoka, ki f. e. november 14-én Uj-Aradra, a nélkül, hogy ott csak az ellenség árnyékait mutatta volna, magát gyáván elhagyta, azt azonban, miután az aradi vár magát vagy 2 hónapra eleséggel bőven ellátta, az ellenség visszavonulása után, f. e. nov. 17-én ismét megszállta s e hó 13-kaig bírta — tegnapelőtt az az: csőtörtőkön, f. e. dec. 14-én délelőtt, mintegy 2000 Leiningen és Zsivkovicz féle gyalogság, s mintegy 1000 Uhtanus és Dragonyosok által Kis-szent-Miklósnál (Uj-Arad tőszomszédságában, Temes megyében) megtámadtatván, úgytlen dispositiói következtében Uj-Aradból kiveretett, s a legnagyobb rendtelenségben ide Aradra visszavonult!!! —

S így Arad vára s Temesvár közt a közlekedés ismét nyitva, s Uj-Arad másod ízben is az ellenség birtokában van!!! — — — — —

Pedig, ha Márjássy a Kis-szent-Miklósnál legis'egelőször megtámadott székelőket azon perczenben, midőn ezek hátrálni kezdettek, a helyett, hogy ezek elszéledését tétlenül nézte, — a parancsnoksága alatt állott derék lengyel vitézek s a debreczeni lelkes osatárok s önkénytesek által, — kik mindnyájan harczvágytól égtek, de külön külön csapatokban, egymástól elszakítva valának felállítva, gyámolította, s az ellenséget tömegben megtámadtatta, s birtokában volt 14 ágyúiból kártácsoltatta volna, azt minden bizonynyal vissza is verendette! —

De Márjássy mind ezt nem tevő, hanem a székelőket magokra hagyván, egész seregének

nem Uj-aradrai, hanem Ó-aradrai visszavonulásra adott parancsot, a nélkül, hogy a hőselkü lengyeleket és a debreczeni csata edzett csatárokat, kik f. e. october 21-én Angyalkútnál, Zurits Ferencz derék kapitányok vezénylete alatt, egymagok 3 divisio Uhlánokat s Leiningen, Zsivkovicz és Rukovina gyalogosokat oly vitézül megverték, az ellenség ellen parancsolta, vagy vezette volna! —

Uram Isten! megbocsáss! — De ilyenek látásra s hallásra, az ember agyában akaratlanul is azon gondolat támad: miszerint illy hadi vezénylet sokkal inkább árulásához hasonlít, mint akár mihez máshoz e világon!?!?!? — — —

Három ágyúnk s több száz emberünk az ellenség kezébe került, a holtak és sebesültek száma még nem tudatik! seregünk részerint a kompon, nagyobb részt azonban a hajóhídon keresztül szerencsésen ide átmenekült, az ellenség lovasságának ide megkísértett áttörése, egyedül a hajóhídnél felállítva volt 3 jól irányzott ágyúnk által gátoltatott meg! — Sergeink podgyászsa is megmentetett.

S illykép végződött a f. e. dec: 14-dikei szerencsétlen ütközet, melyet, ha nem Márjássy, hanem más vezér vezénylendett, bizonyosan nem illy kudarcz véget ért volna!!!

Városunk az említett napon a várból napestig borzasztóan ágyúztatott, s bombáztatott, s azon naptól, éjjel nappal talpon vagyunk, minthogy az ellenség tegnap Glogovácznál (Arad megyében) a marosoni átjöveteit már tétleg megkísértette!

Tegnapelőtt éjjel 600 Lehel huszár érkezett meg ide Pestről, s azóta csakugyan könnyebben lehelünk! —

Az ide várt 600 lengyel, ütközben parancsot kapott Eperjesre sietni, hol galliciából beütéstől tartanak! —

Azonban, hogy egészen nyugottabbak lehessünk, Márjássy helyett, hova hamarabb más katonai vezért kérünk az Istentől, s a honvédelmi bizottmánytól, mert Márjássy Arad fentartására egyáltalában nincsen teremtve, hanem inkább annak leendő bizonyos vesztére látszik születve lenni!!!

Igazmondó Fülöp.

Szatmár, dec. 13.

Szerkesztő!

Legyen üdvöz kegyelmed.

Hallott é valaha musicalis hadsereget?

Na, ha nem hallott, tadja meg, hogy illyen musicalis talentommal bíró hadsereg a nbányai nagyon mozgó sereg.

A legnehezebb fugát Dézstől N.Bányáig a legügyesebben megtette egy húzomban, a legérzékenyebb tremolóval.

A nagy phantasiájú karmester Katona Miklós et comp., mindenek felett jeles volt.

Ah! ha látta volna azon enthusiasmust, azon buzgó versengést a hazaiörekvésben, melynek következtében több vitézű nemzetőr tüdőgyuladása esett, ön árva vigadt volna e megható jelenetnél.

Nem hiszem, hogy festőibbet tudna felmutatni a historiában.

Leégelt falvak romai közt, sötét éjben, rossz lelkiismerettel retirálni.

Ez borzasztó. De a mi bátor seregünk nem félt, sőt vízi pök gyorsasággal haladt, s velők a gyalázat örökös árnyék gyanánt.

S ön, szerkesztő, hallgat, késik kimondani a kárhozatot a tudatlanság, hanyagság és fegytelenség okozta botrányra.

A Pesti Hírlap jezsuiticus ildomossággal hallgat a vezérekről s csak a nemzetörség haszontalanságáról szól, mintha komaságban volna ö vezérségével, a nagy karmesterrel.

Hát nem polgári bűn Nagy-Bányát védtelenül odahagyni?

Igen, de — ugy mond a tudós vitézű hadi tanács — csak így menthetjük meg a 16 ágyút.

Oh, bölcs ágyumentő haditanács! A te sive-den nem a nagybányai bányakerület és Mármaros megmentése fekszik, nem is a tizenhat ágyú, hanem a te pelyhes párnáktól dagadó ágyad.

Fehérlóvu szent Márton, könyörögj érettünk.

De hallja tovább finaleját ezen badjárnak.

Katona átadja a parancsnokságot Zsurmainak, a Vilmoshuszárok kapitányának, mint legügyesebb embernek. Ő maga pedig maga igazolása végett, egyenesen Pestre indul N.Várad felé. Ez a legegyszerűsebb út.

Ott ő kemét el is csipték.

Zsurmai szépen rendezgeti a sereget, egyszerre jön Bánfi alezredes, Czecz által parancsnokká kinevezve.

Erre a táblabíró világ honvédelmi bizottmányá alakul, és Zsurmainak bizalmat szavaz, s kéri a parancsnokság megtartására.

Jön Szatmári Barnabás kapitány is, hogy ötlet Kossuth nevezte parancsnokká.

Na már most kész a confusio. Három egyszerre. Zugolódás a seregben.

Megint jön egy levél, melyben Bem tábornok Zsurmait a parancsnokságnak erőszakos megtartása miatt hadi fogolyként maga elébe idézteti.

Most belátja a táblabírói bizottmány, hogy azon ostoba bizalomsvavazással csak bajt csinált a becsületes lengyelnek, Zsurmainak; és káros meghasonlást okozott a seregben.

Este fátylas zenével tisztelik meg Zsurmait, ki másnap Bemhez el is utazott.

Elmondhatjuk már most, hogy nincs szeretett vezér, és ha Bemnek vagy a honvédelmi bizottmányának (a pestinek) annyi tapintata nincs, hogy a litigatesek közül egyikét sem, hanem egy harmadikat nevez ki, ugy a vak is láthatja a szatmári sereg sorsát.

Szerintem legokosabb volna az illyen táblabírói tempók által demoralizált sereget más táborral felkeverni, hogy most tanuljon, ide pedig rendes honvédeket szállítani. . . ha lehetne, hm.

Ma Bem ide érkezett, s rögtön el is ment Bányára Bánfival, a báróval; Telekivel, a gróffal; és Jenei Józseffel, Mészáros küldöttjével. Három Madador.

Jacobinus.

Meg van!

El nem lopták. Megvan sz. István szentséges koronája.

Néhány font arannyal tehát gazdagabbak vagyunk.

Hát a sok rubin, s maragd sat.

Gondom ennek örülhetett a tisztességes deputatio, midőn a korona meglátására éljent riadott. —

A korona éljen, vagy a derék eránatosok, kik azt ellopni nem engedék. Avagy Ürményi uram, ki azt sem tudta, hogy mit őriz.

Szegény hogy izzadott.

Az egész eljárás ünnepélyes volt. A szekrényt szétverő lakatos fekete atillában jelent meg s politirozott nyelű kalapáccsal verte le a szekrényt szorító pántok szegleit.

E szegeket a királyság emlékeül mind felszedgeték a republicanus deputatusok.

Végre a szekrény felpattant.

Hah!

Megvan! Im itt vannak tibialák a sandalák, sz. István balór. kije, a hegyes kard, mellyel exkállyunk az utolsó magyar koronázásakor az ország négy részé felé vágott, annak jeléül, hogy mind a négy részen irtó háborút fog gyujtani, a magyar nép ellen, meg van az aranyalma, m lly köztünk a viszoly és átok almája lön, a királyi pálcza, mellyel hűségünkért a háunkra vertek.

Meg van!

„L: a kalappal kiálták néhányan, s a republicanus táblabírák s a fő tábla küldöttel az egyenlőség elv ez incarnatiót, kalapot emeltek s szent borzadálytól elfogódva, mélyen meghajoltak a relikviák előtt.

Most fekdjünk le. Hisz meg van a korona.

De azért Kant még sem volt bolond ember, midőn az örök béke felételének a köztársaságot hitte.

H I R D E T É S E K.

J e l e n t é s.

Alólírt tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, miszerint magán éttermében saját lakásán, bálvány utca báró Baldacci ház 194 sz. alatt, földszint, egválogatottabb izletcs ételleivel, a legjutányosb ár mellett, szolgálatát ajánlja.

Budapesten december 18-án.

Bastyi Mihály, szakács.

Előfizetés

„A Munkások ujságára.”

A „Munkások ujsága” jövő 1849-ik évben is mostani alakjában folytattatik. Félévi előfizetés 2 fr. 24 kr. ezüst pénzben itt helyben valamint vidéken is. Megjelenik minden héten háromszor fél fél iven. Előfizethetni vidéken minden postán, helyben csak a kiadó **Lukács László**-nál a „Marczus tizenötödike” című ujság hivatalában országuton (Kunewalder házban) a muzeum szomszédságában.

(1—3)

Emich Gusztáv

nemzeti könyvkereskedésében, Pesten, k a p h a t ó:

Általános baromorvoslási könyv,

vagyis alapos és népszerű oktatás, melly a tenyésztőt, a házi állatok betegségeinek könnyű megismerésére, s a legegyszerűbb és legolcsóbb módon orvoslására tanítja.

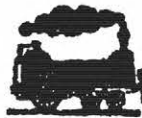
Dr. Wagenfeld

porosz kir. kerületi baromorvos után fordítá

Mihalka Antal.

81 ábrával, 9 szélra metszett táblán. Borítékba fűzve 2 ft. 30 kr. pp.

Magyar központi vasut

Naponkinti indulások 1848-dik november 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók köreinek, szíveskedjenek legálább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 7 óra. személyvonat délut. 1 óra.

„ „ Szolnokról Pestre.

„ „ Személyvonat reggeli 7 óra

15 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra

15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 óra 30 percz

„ „ délután 3 „

Váczról Pest felé reggel 9 „

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Szülőknek, nevelőknek, tanítóknak!

van szerencsém ajánlani

karácsonyi és újévi

ajándokul, egy remek kis munkát:

ESZMEBIMBÓK.

Kis polgártársainak újévi ajándékul írta

Dienes Lajos.

Kiadta Brassai Samu. Budapestén, 1849.

12-től rébben.

A könyvet nem dicsérem, mert megdicsérték a legcompetensebb bírák — a gyermekek, s meg fogja dicsérni maga magát. Én csak örvendek, hogy magam vezethetem közönség elébe. Kapható lesz a hét végén minden könyvtárban.

December 19. 1848.

Brassai.

Nemzeti

Színház.

Pest, szerdán, december 20-kán. 1848.

Veszter Sándor tánczársasága fölléptek.

Először:

CSATA FEHÉRTÉMPLOMNÁL.

Ezredeti némajáték 2 szakaszban, tánczokkal, csoportozatokkal s ütközettel, szerzette Kilányi, balétmester.

Első szakasz:

Második szakasz:

Toborzás és honarulás. Rögtönítélet és győzelem.

Személyek:

2. Százados	—	—	—	Ferrei.
Órnagy	—	—	—	Veszter Sándor
Rács vezér	—	—	—	Mikola.
Hadbíró	—	—	—	Péron.
Verbunkos káplár	—	—	—	Szölösi.
Korcsmárosné	—	—	—	Mikotás.
Julcsa, leánya	—	—	—	Kilányi.
Jancsi, paraszt	—	—	—	Kilányi.
Hansen, svábú	—	—	—	Tóth Samu.
Maria,) markotányosok	—	—	—	Hilbert Emma.
Órzi,)	—	—	—	Kovács Luiza.

Honvédek: Nemzetőrök. Ráczok. Szerbek. Toborzók. Nép.

Előfordulandó tánczok:

1. Magyar-tánc, Kilányi és neje által. — 2. Tréfad-tánc, Hilbert Emma és Tóth Samu által. — 3. Verbunkos-tánc, Szölösi által, tánczkarkisérlettel. — 4. Markotányos-tánc, Kilányiné, Hilbert Emma, Kovács Luiza és Klejmann-kar. által, tánczkarkisérlettel.

Ezt megelőzi, ötödször:

A SZÉP MOLNÁRNŐ.

Vígjáték 1 felvonásban. Írta Melleo-ville és Duvovier.

Személyek:

Gailladier, marquis	—	—	—	Szentpéteri.
Marquise, neje	—	—	—	Szathmáriné.
Denise, molnárnő	—	—	—	Lakócsiné.
Jean, rokona	—	—	—	László.
Guillaume, molnárlégény	—	—	—	Sánes.

Két vadász.

Történet hely: Malom, Marly királyi mulató kastélyban. évek 148. 1771.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a **Lukács László** nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja **Lukács László** Országut, Kunewalder-ház.